

bian rautatienra- kentajain lakko

Radanrakennustyö lakonalaisteilla alueella täydellisesti seisakuis-
sa. Kerrotaan että tuhat lakko-
laista on mennyt Prince Rupertin ja "evailan" virkanyrkki kovasti ahdistelevat heitä.

Hazelton, B. C., heinäk. 28 p. —
Viidenkymmenen mailin matkalla
lähän Hazeltonista, Grand Trunk
Pacific radalla on Industrial
Workers of the World liiton jä-
senteen lakko seisauttanut kaikki
työt. Höyrylajit ja kaikki koneet
ovat joutilaina.
Tuhat lakkoilasta on jo mennyt
Prince Rupertiin, jossa viranomai-
sten on paljen puuhaa heidän täht-
tensä.

Urakoitsijat pahassa pulassa; hal-
lituksen virkailija auttamassa
heitä.

Vancouver, B. C., heinäk. 29 p. —
—Canada hallituksen pallokien tarkastaja J. C. Niven on nyt Prin-
ce Rupertissa koettanut sovella
Grand Trunk Pacific rautatienra-
kentajain lakko.

Luottotavimien tietojen mu-
kaan on kaksitoista rautatienra-
kentajain lakossa ja työt lakkausk-
issa.

Muita virkailijoita sitten kun
työläiset uhkivat tehdä lakon,
urakoitsijat nostivat pulkeja. Sit-
ten koetettiin ruuan hintaa
niitä ja ete miehet saavat melkein
vähemmän palkkaa kuin ennen ko-
rotusta. Kimpissä lautta koko lin-
jan valittise huutta kukaan epäi-
televist olot. Työläiset vaativat o-
nien parantamista ja yhdeksän
tunnin työpäivää.

Urakoitsijat ovat pahassa pulas-
sa; he ovat keuhken parin tuhannen
työläisen kyydiä ja monet tuskin
eivät alkamaan kaanua työtä kun
lakko julistettiin.

Lakkoilaiset käyttäytynevät rau-
hallisesti.

SAHKOTYÖNTERIJAIN LAKKO MOOSE JAWISSA.

Työnantajat koettavat hankkia la-
konkirettuja Winnipegestä.

Moose Jaw, Sask., heinäk. 27 p. —
—Sähkötyöläisten lakko, joka al-
ko pari päivää sitten kun työn-
tantajat kieltäytyivät hyväksymäs-
tä uutta sopimusta, on jotenkin en-
nallaan. Urakoitsijat lähettivät ar-
vian Winnepigin värväämään
lakonkirettuja.

Lakkoilaiset Moose Jaw'ssa va-
rottelevat niiden paikkakuntien
sähkötyöntekijä kutsomaan et-
teivät tartu isännösten kätyrien
konkkuun ja antaudu skäppeiksi.

SUOMALAINENKO OLLUT O- SALLISENA PANKIN ROS- VUOKSESSA?

Vancouver, B. C., heinäk. 27 p. —
—Toisen niistä miehistä, jotka viime
torstaina ryöstivät North-
End-Crown pankin Central pui-
tossa, kuuluaan olevan suomalainen.
Tähän otaksumma johti se
kun toisen pankkivarkaan jälkeen
jättimästä tatti taakasta löytyi
Seattlesta lähetetty suomenkieli-
nen kirje, jossa kirjeen kirjoit-
taja, nimen, selittää asemaansa
ja pyytää kaksitapauksessa veljen-
sä lähettämään rahaa. Poliisi o-
taksumu, että toinen pankkivarois-
ta oli tuo kirjeen kirjoittajain ve-
vi, joka tahtoi tällä tavalla han-
kia rahaa ja antaa sisartaan.

saanut seivast, mutta kaupungin
talolla eräs suomalainen sen sisäl-
lön käänsi.
Tiedonmuosessa ei mainita ki-
jeen saajan eikä lähettäjän nimeä.
Jos tuo tieto on totta, jota meil-
lä ei ole syytä epäillä, osoittaa se
voimakasta veljeyttunnettä, kun
sisartaan auttaakseen antautuu
mies vaaranalaiseksi. Siis on
teko mitä sankarillisista lautu,
vaikkakin sitä kapitalistinen oi-
keus rankaisee.

MYRSKY JA RAESADE MANI- TOBASSA.

Rakennuksia särkevyyt, tavaravau-
ria vikaantunut pois radalta ja
paljo muita vahingoita tapahtu-
nut.

Morden, Man., heinäk. 28 p. —
—Tuhien myrsky ja raesade mitä
tällä alueella tunnetaan raivosi
tällä eilen illalla kello puoli sei-
temästä seitsemään. Myrskyn al-
kaansaamasta tuhosta — vaikka
vahingon suuruutta ei vielä täydell-
lisesti tunneta — on esimerkiksi
Mordenin täydellisesti hävinnyt
luinurista, suuri talle niinkään on
kattoa vauria; Arlington hotellista
repeytyi tiiliä ja kyykin veranta
sekä katapotarat menivät myrsky-
mukaan. J. H. Haken asunto, Ca-
nadian Pacific rautatien tavarava-
nui, Ogilvie eleavaatort ja monet
muut rakennukset ovat suuresti
vahingoittuneet. Uusia tavaravau-
nuria vikaantui pois radalta,
Maaseudulla saunapisteä koto-
muksista käy selvillä, että uusia
navetta- ja tallirakennuksia on
kaatunut tai muuten särkynyt.

Duluthissa hommataan yleis- lakkoa.

Lakkoonmenneet lastaajat Du-
luth'ssa koettavat saada syntymä-
n yleislakon kaikissa Du-
luthin ja Superiorin tokeissa. —
Lakko laajenee.

Industrial Workers of the World
liitto on lakkoilasteen vaatimuks-
ia ja toimintaa tukemassa.

Duluth, Min., heinäk. 30 p. —
—Viime keskiviikkona lakkoon men-
neet lastaajat koettavat saada yhi-
tyimään yleislakon kaikki Superi-
orjärven rannassa olevissa tokeis-
sissa työskentelevät työläiset, ki-
sittään lähtökäsi ja radnin käsit-
elijät.

Myyntitunnusta Duluthin lakko-
ilasta kohtaan ja yrityksellä saa-
da omankin palkansa kotoho-
maa meni eilen 200 Superiorin
rahainkäsittelijä lakkoon.

Industrial Workers of the World
liitto on lakkoilasteen tuke-
na.

Jos tuo yleislakko onnistuu, tu-
lee se koskemaan useita satoja
suomalaisia, sillä Duluthin ja
Superiorin tokeilla työskentelee
lukuisasti kansallisia. Jo nyt
lakossa olevissa lastaajissa on pal-
jon suomalaisia.

On itsestään selvä että mainit-
tuhin töihin kuuluu rehellinen
työläinen mene rikuriksi ennen-
kun riittäisudet on sovitut.

KAKEI HEINKILÖ PALANUT KUOLIAKSI JA KOIME LOUKKAANTUI.

Fairlee, Vermont, heinäk. 29 p. —
—Tänään tuli hävitti Donorhion
talon, jossa kaksi henkilöä paloi
kuoliaaksi ja kolme loukaantui,
joista yksi luultavasti kuolee. Kuol-
leet ovat neiti Effie Perkins Flus-
hingistä ja neiti Florence Albee
Springfieldistä, Mass. Neiti Per-
kinsin isä, äiti ja sisar ovat louk-
kaantuneita.

Verisesti aikakut lakko.

Lähempiä tietoja maanantai-iltana olleesta kahakasta.
Kolme poliisia ja kaksi lakkoilaista ovat sairashuoneessa.
Poliisipäällikkö McLellan'in tila on arveluttava,
Yksi ammuttuista lakkoilaisista on kuollut.

Kaupungin majuri julistaa sotalain. — Hallituksen
sotaväki ei ole vielä saapunut.

Eilen ei tapahtunut mitään mellakoita. — Lakkoilaiset pitivät kokouksen.
Kotitarkastuksia pidetään.

Rikkureita värvätään Winnipegestä. Eilen oli kolme suomalaista skäppäi-
työssä. Lakkoilaiset pitivät joukkokokouksen Fort Williamissa.

Taistelun alkua. — Kapinalladi.
Kahakan väittävät rautamat
paikallaloheet alkanen seuraas-
ti.
Konstaapeli Silikier oli lähet-
ty järjestystä pitämään Canadian
Northern tokalle johtavalla tiellä.
Jälkeen kuden alkoi kokoontua
lakkoilaisia katsomaan meneekö
tänne vuororeille työhön ja jos mah-
dollista estämään työhaalistu-
työhön menemistä. Hetken kulut-
jouku kotoitukin kaksi lakkoilasta
pöydätyttivät. Konstaapeli Silikier
koti tahtoi suojella työhaalista,
mutta hänet piirrettiin ja hänelä
tätettiin aset pois. Hän si-
lähetti saman poliisiasemalle, josta
hetken kuluttua tuli poliisipäällik-
ki ja kolme poliisia. Kun konsta-
peli Silikier si-
huomasi miehen, jota hän vähän ennen oli tahto-
nut vangita, vangittiin mies ja ai-
jättiin panna katuravauun poliis-
sienalle vietäväksi. Sitten silloin
hyökkäsi joukko miehiä poliisien
kiinnupaan asettetuista revolvere-
illa ja kangeilla, ja siite alkoi am-
pumien molempin puolin. Poliis-
it eivät voineet toimittaa yhtään
vangistusta, vaan olivat pakot-
tettua pannaan poliisiasemalle,
josta vielä kyykentyi, toisia täy-
tyi noutaa ambulanssilla.
Kuten nyt olemme saaneet tie-
tää, ampuksista ei aloitanut kon-
staapeli Petersen, vaan Silikier.
*Vaarallisemmin haavoittuneet.
Sairashuoneeseen viedyt vaarali-
simmoin haavoittuneet ovat:
Poliisipäällikkö McLellan, päi-
murskattu ja kasvat haavoitettu.
Konstaapeli Silikier; ammuttu
okkapäähän ja löyty kangeilla.
Konstaapeli Petersen; pahasti
pieksty.
Italialainen Dominick Darazo
ammuttu seitsemän kertaa.
Italialainen Nicola Darazo; am-
muttu jalkaan.
Lievemman haavoittuneita ovat
poliisikersantti Burleigh ja useam-
pi lakkoilaisia.
Majuri julistaa kapinallain.
Noin kello yhdeksän ajoissa
kaupungin majuri, joka oli joht-
nut paikallissotaväkeä lakko-
laista, julisti kapinallain, joka ku-
lui:
"Meidän hallitsijamme kuning-
saa käski kaikkia kokoontuneita
henkilöitä heti haajantamaan ja
rauhallisesti menemään asuintoi-
hinsa talle liisilain toimipolku-
hissa. Rangaistukseksi, jos henki-
lö haitataan syylliseksi lain rikoi-
miseen voidaan hänet tuomita
elinkautiseen vankeuteen."
Jumala suo jonkun kuningasta.
"Kapinallain" julistusta kuule-
massa ei ollut kuin muutama kyn-
nen punatakkia ja sanomalehti-
raporttereita.
Hallituksen sotaväki ei ole vielä
tullut.
Sähkösanomalla Winnipegestä
tulla hallituksen sotaväki ei ole
vielä syytä tai toista saapunut
kaupunkiin. Arvelaan, että so-
taväkeä ei tulekaan, jos rautaho-
tunnuksia ei ussiinui.
Eilinen päivä kului rauhallises-
ti. Työt tokalla olivat täydellen
seisakuisissa, ja huhutaan että ko-
neenkiittäjät y. n. ryhtyvät myy-
tintönsänsä lakkoon.
Kello yhdeksästä alkan eilen
kokoontuivat lakkoilaiset, noin
300 miestä, suomalaisten sosia-
listien haallile.
Harry Barker, American Federa-
tion of Laborin organisaanjaa
lyhyessä avauspuheessaan pahot-
teli sitä seikkaa, että väkivaltai-
suuksia oli tapahtunut hilittako-
laissa maanantai illalla, saone
siti työläisten puolelta "suureksi
erähdykseksi". Ja kehotti lakko-
ilaisia käymään taistelu rauhal-
lisesti. Hän selitti että Can-
Northern tokalla olevat koneen-
käyttäjät ja gilijäyt ryhtyvät
myöskin lakkoon.
Valtuutemies Urry selitti miten
sovitteulautakunta viivyteli asen-
n kanssa, lykyten asia juttua.
Työmiestäntä tällä kiädessäsan
siti, että sellaisilla palkkoilla kun
kaksioikaupungeissa on työläinen
ei voi elää kunnollisesti ja kas-
vattaa lapsiansa. Urry myöskin
kehotti työläisiä karttamaan kal-
kia väkivaltaintoja ja häneen-
mään lainlaatoitukseen miehiä, jo-
ka ovat todellista työväen edusta-
jia.

Lakkoilasteen kokous eilen illalla
Fort Williamissa. — Iihastustia

Illalla kello kahdeksan aikaan
kokoontui Fort Williamissa May
kadun vurella olevale Carriek
kentille valtava väkijoukko mo-
lempien kaupunien työläisiä. Ita-
liaisen soitokunnan kajauteles-
sa kausakuuluvia, soinnukkaita ja
innostavia säveliä tulvasi kanssa
kaikkia tahoilta kunes saapuvil-
la eli noin 5,000 henkilöä, jouk-
sa useita vaimoja ja lapsiakin.
Tämi ehdottomasti kumosi sen pai-
kallisten porvarielien tekemän
solvavaan väitteen, että lakkoasia
ja työväenkokoukset ovat menet-
täneet yleisön myötätunnon. Mitä
vi sanoa yleisön myötätunnoksi,
jolle sitä valtava innostusta ja
hyväksymistä, jolla tuo sanika
kuulijakunta otti vastaan työvä-
estön aseensa heidin taistelutaan
ja pyrkimään koskevat selostuk-
set? Tuo kansanjoukko, kuten,
sanottu ei voinut olla jättämättä
ketään, jolla on hiukankaan todel-
lisuussaita, siihen käsitykseen, et-
tä työväestö näissään kaupun-
geissa herää jättämisestäluon oi-
keuksien saavuttamiseksi.
Ensiksi puhui Madison Hicks
Jyrisein ankarasti hän kävi Port
Arthurin ja Fort Williamin en-
lamminkielen sanomalehti-pahas-
ten kimppeun, jotta häikäilemät-
tömin katalasti koettavat lukijoi-
leen uskottaa, että toissaltana
lakkoilaväkiä tapahtunut melaka-
la oli lakkoilasteen edeltäpään jär-
jestämää ja tämän viheliäisen val-
heen lisäksi väittävät, että lakko-
asia on kokonaan menettänyt yleis-
n myötätunnon. Ja sanoi ole-
vansa äärettömän iloinen että työ-
väestö suurlukuisella läsnäolol-
laan on osoittanut omaavansa val-
tavan myötätuntoa omia asiaansa
kohtaan. Mainitsiä lehdissä on
enemmän tai vähemmän julkeasti
koetettu osoittaa että Hicks on ke-
hoittanut lakkoilaisia väkivaltaan
ja siiten aikaansaada haajantun-
ta ja sekasortoa työläisten riveissä
seksi valmistaa mielilään Hicksin
väkivaltaiselle karkoittamiselle
siti sytytteenänsäntamiseksi. Nälä
siti sytyttiä arvosteli puhuja an-
karasti, saone niiden johtavan
luokkasyistä ja lauseuksien juhi-
kantansa, että heikkain sanoin ke-
hoittamien, että yhteisten taiste-
lun, mutta samalla myöskin kar-
tamaan kaikenlaisia väkivaltai-
suuksia.
Sosialistipuhuja Jas. P. McGuire
ei seuraava puhui. Sattuvalla
la johdonmukaisuudella hän toi esil-
le sen tosiaisen, että työväestö
kaikkialla on nousut ja nousee
entistä valtavampaa taisteluun
oikeuksiensa puolesta yhteiskunta-
kehityksellisesti syyistä. Hän o-
soitti, kuten edellinen puhuja jo
huomautti, että kaksioikaupunki-
en lakkoilasteen on sitä yhteisiä
taisteluja, jota työväenliikkeen kuu-
ta maailman kii saadakseen suu-
remman osan työväen kaksioika-
punkiin työllisiä yhteiseen bor-
jeumattomaan, mutta väkivaltai-
suuksia karttavaan taisteluun —
parvempien elinetojen saavuttami-
seksi. Väkijoukko otti vilkasta
suosiota.
Lopuksi kun yö oli kattanut
kaupungin ja katulyhyt himmeä-
sti valaisivat väkijoukkoa, joka
sateista ilmasta huolimatta pyry-
siti kentällä yhtä suurlukuisena
viimeisen asti, puhui K. G. K.
Nyman suomenkielillä selosteen
nykyisten tapahtumien veltova-
van suomalaisiaakin taisteluun.
Port Arthurin suomalaisen sosia-
listiasionan Tyn tempellisiä, il-
moitti puhui, pidettiin keskiviik-
ko-iltana kello kahdeksan aikaan

Toronton kaupungin virkailijat ja
karjankasvatijat vaativat Do-
minion hallitusta tutkimaan li-
hastustia, joka kontrolloera
mainittua tuotantoa.

Äämi johtu siitä kun Ontariossa
ja erityisesti Torontossa ollaan
alkeissa perustaa kunnallisia
teurastamaita ja kun pelkään
trustin vaikutusvallallaan estä-
vän tuon suunnitelman toteuta-
mist.

Toronto, Ont., heinäk. 27 p. —
Torsta-iltana oli Western Stock
Yardsin punnittajain konttorissa
kaupungin virkailijain ja karjan-
kasvattajain kokous, jossa keskus-
telutti kunnallisen teurastamon
perustamista. Kokous oli auislto
koolle tupiassa saata selville jo-
ko karjankasvatijat kunnat ovat
yksityisten teurastamojen joita-
mistia ja kunnallisten teurastamo-
jen rakentamista.
Kokouksessa kaikki lämpimästi
kannattivat kunnallisen teurasta-
mon laittamista. Ainoastaan sitä
sytyni erimielisyyttä mihin tällai-
nen laitos sijoitetaan.

Kokouksen tärkeimmäksi asiak-
si muodostui liihasturin arvoste-
lu. Kaikki olivat yksimielisiä siitä,
että mainittu tuot on vuosikausia
kalehtunut lihanarkkinoita, vaik-
kakaan tuo trusti ei ole ilmennyt
kääntäen esiintyvissä muosissa.
Päätöksiksi tuli pyytää Dominion
liihastusta toimittamaan tutkinnus
trustin suhteen enenkin se ehti
sillä mielisesti kahitta yleisön eli-
minnämahdollisuuksia kusta se
on tehnyt Yhdysvalloissa. Sijais-
majuri Churehmin myösi liihastu-
rin este vuosia hallinneen liha-
narkkinoita.

TAAS MERIVAURIO.

Rockport, Mass., heinäk. 30 p. —
Höyrylaiva City of Rockland, jo-
ka oli matkalla Bathista Bostoniin
törmaisi sunnussa hiiliavaivan Wil-
liam Shisholmin. Tapaturman ke-
rotaan tapahtuneen 30 mailia lä-
mpöjoisen Boode saaresta. Katka-
City of Rocklandin matkusta-
ji siirrettiin Belfast-nimiseen la-
vaan, joka oli matkalla Bangorista
Bostoniin.

Hiiliava William Chisholm up-
poi ja City of Rockland sai paho-
ja vaurioita, joutuen ensin Belfast-
in ja sitten muiden laivojen hin-
nattavaksi.

suuri työläisten kokous, jossa kes-
kusteltiin ja päätettiin relitot-
katyöläisten lakon julistamisesta
ja tämä koskee suomalaisia, joten
muitakin kansallisuusia, joten
jokaisen on saatuttava kokouk-
seen. Sanoim ilmoitti hän lyhy-
essä ruotsinkielisessä puheessaan.
Sähkösemina varten koottiin
lakkoilamittale kolehti, joka tuot
ti häiräsi.

Pienintään vallonattomaa tai
hioria ei kokouksessa tapahtu-
nut; oli ylevin ihastuttava olla
mukana monista eri kansallisu-
sista kootussa suuressa joukossa,
joka osotti asialeen niin suurta,
innokasta ja yksimielistä harras-
tusta.

Ampumisprovokaatioita?

Huhutaan, että viime yönä puoli
kahdenoista tienoissa lakonai-
sen kolikotin kohdalla Port Ar-
thurin ja Fort Williamin välillä
ammuttiin viisi tai kuusi revole-
rin laukausta. Matkustajat satu-
vaanessa, joka kulki junni silloin
mikäli kerrotaan, heittäytyivät
säikähtyneinä katuravauun lattialle.

TYÖKANSAN,

ainos suomalaisen lehti Canadassa, työväestön äänenkannattaja, ilmestyy joka päivä, paitsi ei sunnuntai ja lauantai julkaisupäivinä.

TOIMITUS JA KÄSITTELY
314 Bay St. - Puhelin 402
Postilokio
Box 516 Port Arthur, Ont. Can.

Toimitella
M. Hahn L. Molanen
Yrjö Nikkila K. Ahtala.

Liikkeenhoitaja
(Manager)
John Oravainen

VIILÄSHINNAT

Canadaan ja Yhdysvaltoihin:

Vuosi \$3.50
Puoli vuotta 2.25
Kolme kuukautta 1.00

Suomeen ja muualle ulkomaille:

Vuosi \$4.50
Puoli vuotta 2.25
Kolme kuukautta 1.50

Ilmoitushinnat: 25 senttiä palauttamalla. Kuukausi- ja vuosilomakuita tullaan alennus. Ilmoituksista uutisten muodon 5c. riittää. Ilmoituksista etusivulla 50 prosentin korotus.

Nimennuottoilmoitukset maksaa \$1.00 kerta ja 2 kertaina \$1.50. Avioilmoitukset \$1.00 kerta, \$1.50 2 kerta (etusivulla \$1.50, 2 kerta \$2.00). Hääilmoitukset 50c. kerta, 75c. 2 kerta. Kuolemien ilmoitukset \$1.00 kerta, \$1.50 2 kerta.

ASIAKASLEHDELLÄ JA TILAUSLEHDELLÄ. Asiakasten ja tilaajien on muistettava, että lehti alkaa saapuaan lauantai viikolla perästä siitä kun laus on konttoriin saapunut.

Työkansa (The Workpeople)

the only Finnish newspaper in Canada, devoted to the interests of working people, and published every day, except Sunday and statutory holidays. The Finnish Publishing Company - Limited - Port Arthur, Ont.

Editorial and Business Office
314 Bay St. P. O. Box 516

Advertising rates: 25 cents for column inch. Considerable reduction on monthly and yearly advertisements. News-advertisements 15 cents a line. For advertisements on front page 50 per cent increase.

Extended the statutory postal privileges on the 9th day of April 1912.

— Jokainen liike, joka on perustettu sortettua puolustamaan, on aina merkitys uskontoavastaisiksi. Nykyinen voittajajärjestelmä on verhoitu pöyhien puvulla ja hänen, joka korottaa äänensä tätä käyttäjä kynnänsä ristimättä vastaan, täytyy ottaa vastaan moitteita jokselta laitoiselta, jota hallitsee ja kontrolloi raastein rikkaiden vaikutusvoima.

Sisällyssään edellä kirkko etelävaltio puolesta kirkkojuntaa sillä perusteella, että se on julman sääntö, ja vaikka lapsi ryistetään aikeiltaan äidin ruinoita ja asetettiin hankokapalla myytäväksi enimmän tarjouksella ja vaikka orjaisiin ruoska haavoitti ja raasti mustan miehen lihaa Etelän orjajärjestä, niin siitä huolimatta evankeliumin julistajat, jotka saarnasivat kirkkojen saarnastuoleista puolustivat tätä helvettillistä ihmislihan kauppa.

Orjuuden poistajat, jotka jyrivät ihmiskauppa vastaan, lehmätin kodin vihollisiksi pappien laitoja, jotka eivät olleet mitään muuta kuin isäntäloukon liittolaisia, isäntäloukon, joka piti orjuutta kassa nekeriä.

Historia toistaa itsensä tänä aikana kun "abolitionistit" ovat koettaneet äänensä pelkääjäloukon vastaan, heidät on leimattu kodin hävittäjiksi ja uskonnon vihollisiksi.

Uskonnon kiikko, jossa miehet jotka uskoivat että maa on pyhä, tuomittin kuolemaan, ei kykene estämään yhtä kasvavan miesten ja naisten järjestyksen.

RUOTSIN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE V. 1911.

Ruotsin sosialidemokraattisen työväenpuolueen hallinnon kertoma vuodelta 1911 on nyt julkaistu sisältäen erittäin tällöisen kuvituksen ruotsalaisten toveriemme tuloakselista työskentelystä viime vuonna.

Kertomuksessa mainitaan että vaalitaistelun aikana levitettiin ei vähempää kuin 1,688,000 vaalikorttia ja lasketaan pidetty noin 2,600 sosialidemokraattista kokousta, joihin otti osaa 1,500,000 henkilöä. Osa näistä on ollut useammassa kuin yhdessä kokouksessa, mutta kuitenkin lasketaan 750,000 henkilöön tulleen osalliseksi puolueen sunnista agitatioista.

Kuinka sosialidemokraattien ääniluuku on lisääntynyt vuodesta 1902 näkyy seuraavasta:

V. 1902 12 vaalipiirissä 8,751 sos.-dem. äänestäjää.
V. 1905 27 vaalip. 26,183 äänestäjää.
V. 1908 36 vaalip. 54,004 äänestäjää.
V. 1911 54 vaalip. 172,980 sos.-dem. äänestäjää.

Sosialidemokratien luku toisessa kammarissa on noussut seuraavasti:

V. 1897—1902 1 (Branting).
V. 1903—1905 4.
V. 1906—1908 33—17.
V. 1909—1911 33—35.
V. 1912—1914 64.

Sosialidemokratia on valvin puolue maassuodella kolmessa läänissä, nimittäin Göteborgin läänissä 45 prosentilla, Malmön läänissä 42.1 pros. ja Tukholman läänissä 36.6 prosentilla. Seitsemässä muussa läänissä on sosialidemokratia vahvempi kuin oikeisto. Ainoastaan seitsemässä läänissä siinä luettuna Smålandiläniä, on oikeistolla enemmistö.

Agitointiin käytti puolue suoranaisesti 36,510:62 kruunua. Kirjain- ja lentokirjailijia oli 138,582 kappaletta tuotettua. Sosialidemokratien valtuustien luku nousi 229 ään.

Puolueen jäsenluku on vuoden kuluessa noussut 55,248:sta 334 kunnallisyhdistyksiä 57,721:een 427 kunnallisyhdistyksiä. 113 uutta ja 21 ei ole antanut tietoja.

TYÖPAIKAT JA ELINTARPEIDEN HINNAT ENGLANNISSA 1909—1911.

Englannin Board of Trade (kauppakollegium) on asettanut laskenut julkisuuteen tutkimuksensa nimeltä ja todellisten työpaikkien suuruudesta. Nimellisellä työpaikalla tarkoitetaan, kuten tunnettuja, palkan suuruutta luultuna rahassa, kun taas todellista työpaikalla määritellään eläntöön huomioon myöskin elintarpeiden hintojen suurus, jotta siten saataisiin selville, vastaako palkanomus hintojen nousuun.

Kukaan ei voi väittää, etteivätkö nimelliset työpaikat olisi yleensä nousseet, mutta tämä on ollut huomattava suhteessa kasvaneesta kulutustamosta ja yksityisten rahakäytöksen siitä suuremasta arvosta laskettamasta, mutta samalla on elintarpeiden hinnat nousseet vielä suuremmassa määrässä, niin että todelliset palkat ovat pikemminkin laskuneet.

Yhteiskunnallisessa merkityksessä onkin juuri tärkeitä saada selville, ovatko todelliset työpaikat nousseet, vai onko elintarpeiden hintojen kallistuminen ollut niin suuri, että työläiset, luultavasti taantuneesta korkeammasta nimellisestä palkasta ollen, joutuvat vähemmän hyödykkeitä kuin ennen.

Tätä seikkaa koskevat tutkimukset ovat — niinkuin kaikki ta-

na tutkimukset päätettiin, merkityksellisiä 100. Kummankin sarakkeen numeromerkintä on siten merkitty suhteesta tähän lukuun.

Siten on saatu seuraavia tietoja: Työpaikat (nimelliset) ovat, suurin piirtein katsottuna, pysyneet ennallaan. Niitä osoittaa numero laskuksi ensin muutamia vuosia, niin että se v. 1904 oli 96.7, mutta on sittenkin noussut 101.8:aan v. 1907 ja senjälkeen pysytellyt taas 100 seutvillä.

Sitavastoin ovesta elintarpeiden hinnat taasita ja varmaa nousseita: V. 1900—1903: 103.2; 1905—1907: 107—105.8; 1909—1908: 211—109.3.

Kun nimelliset työpaikat v. 1911 olivat suunnilleen samanlaiset kuin v. 1909, olivat elintarpeiden hinnat niinmuodoin nousseet lähes 10 pros. mikä tietää melkoista pienentymistä Englannin työläisten todellisia palkkoja.

Provokatsioniako vai tiedottomuuden raivoa?

Kolme vuotta sitte oli Port Williamin satamajärjestyksellä lakko, jonka ensimmäisiä näytöksiä olivat mellakat poliisien ja lakkoilajien välillä. Kymmeniä laukauksia vaihdettiin, kukaan loukkaantui ja vielä useampia tuomittiin melkoisen johdosta linnaan kolmea kuukaudesta asia viiteen ja kuuteen vuoteen asti. Lakkoalue oli useampia vuorokausia piirityksessä, kotikarjauksia pidettiin ja rettelöitiin ja räähkötettiin mahdollisimman paljon. Ja lopulta lopuksi lakko lopetti muutamia vuorokausia kestettyänsä sillä kun komppania lähetti levottomien ja lakkoilajien keskuuteen katolilaisia pappeja saarnaamaan helvettisiä, joka lakkoilaisia kohtaa jos niskoitteluun herroja jansa vastaan.

Nyt sattui aivan samanlainen mellakka Port Arthuriassa. Satamajärjestyksellä menivät lakoon, ja ensimmäisiä näytöksiä oli verinen mellakka poliisien ja lakkoilajien välillä.

Port Arthurin lakossa ja kolme vuotta sitte olleessa Port Williamin lakossa on se huomattava eroitus, että Port Williamin lakkoilajit olivat kokonaan järjestyttömäisiä eikä heidän lakkoonsa ollut edeltäpäin juuri nimeksiänsä suunniteltu, mutta Port Arthurin lakkoilajit olivat union miehiä ja heillä oli ollut suunnitelmia ja soviteltuja pitemmän aikaa. Ja kuitenkin Arthuriin lakko alkoi verisellä kahakalla. Tämä panee vakavasti epäilemättä arvotettavaksi. — Tietysti voidaan selittää nykyisin niin että "kuumaveriset" lakkoilajit eivät voineet hillitä itseään kun poliisi ampui ensimmäisen laukauksen. Mutta sekin juri jäänkin kysymykseksi: kuka kiskäi ja mikä pakotti poliisin ampumaan? koska ei ole vielä ainkaan tähän asti käynyt selville, että hänen henkeänsä olisi uhattu, ja vain sellaisessa tapauksessa poliisilla on oikeus käyttää aseita. Jos taas poliisia olisi uhattu, siinä tapauksessa on kyseenalaista: ketä olivat uhkaajat? Olivatko ne rehelliisiä lakkoilaisia, vaike lakkoilajien joukossa mahdollisesti olevia Canadian Northern yhtiön kätäreitä? Kaikkia tapauksia näytetään järjettömällä, että itseään pikkulouko, johon ottaa osaa noin pari kolme sata miestä, tavallisten lakkoilajien puolesta aletaisiin verisellä kahakalla.

— Työpaikat (nimelliset) ovat, suurin piirtein katsottuna, pysyneet ennallaan. Niitä osoittaa numero laskuksi ensin muutamia vuosia, niin että se v. 1904 oli 96.7, mutta on sittenkin noussut 101.8:aan v. 1907 ja senjälkeen pysytellyt taas 100 seutvillä.

Sitavastoin ovesta elintarpeiden hinnat taasita ja varmaa nousseita: V. 1900—1903: 103.2; 1905—1907: 107—105.8; 1909—1908: 211—109.3.

Kun nimelliset työpaikat v. 1911 olivat suunnilleen samanlaiset kuin v. 1909, olivat elintarpeiden hinnat niinmuodoin nousseet lähes 10 pros. mikä tietää melkoista pienentymistä Englannin työläisten todellisia palkkoja.

Unkari vallankumouksen partaalla.

Askeisiin Unkarin tapalutmiin oli kiintynyt koko maailman huomio. — Taistelu vallankumouksen oikeutettumutta vastaan, taistelu kourallista taantuneen yllystyksen myllyyn herustuvasta vastaan saattoi yhtymättömyydestä miltei kokonaan vallankumouksellisuuden luonteeltaan. Tällä hetkellä työläiset ja heihin lukeutuvat väestön kerrokset ovat lojonneet unkarilaisesta taisteluunpöydästä. Mutta liike jatkuu sitenkin joskin toisella tavalla. Se ei ole kokonaan näytännöllä hävinnyt, vaan on sillä hetkellä vielä uudelleen puhjeta ja silloin väkisin valtavampaa.

Canada ja siirtolaisus.

hemmis kooperatiivista tasavaltaa, niin on vähin hyötyä koettava puskäytty siirtolaisuutta. Jokapaikassa niin kauan kun hallitusta kapitalistit kontrolloivat, on olemassa hyvin vähän mahdollisuutta, että kaupungin työläisten ja maanviljelijäin vastalauseita siirtolaisten maahanmuuttoa vastaan olisi minkäänlaista vaikutusta.

Mahdollisesti se on siksi kun he huomavat sen mittittömyyden, ettei kumpikaan luokkaa tee vakavampaa protestia siirtolaisuutta vastaan, tai se on siksi kun kumpikaan luokkaa ei ymmärrä asemaansa yhteiskunta taloudessa.

Useat kaupunkiläisöiläiset ovat lausuneita ajattelun, että on hyvä asia tuoda siirtolaisia maahan ja lähettää he maalaiskuntiin, koska he kuittelevat, että kuta enempi kansaa on maalla, sitä suurempi on maanviljelysmaiden tuotanto ja että kiihkeimpiä kilpailu maanviljelijäin keskuudessa alentaa ruokatuovain hinnan.

Toiselta puolelta useat maanviljelijät tykäsivät nähdä siirtolaisten kaupunkienkiihmiä, koska he ajattelevat, että suuremmat markkinat tarjoavat suuremmat markkinat heidän tilaisuuksien pienten asumaan.

Mutta lisäksi kilpailu maanviljelijäin keskuudessa ei välttämättä hyödytä kaupunkiläisöiläisiä. Viimeisten viidenkymmenen vuoden ajalla on tuotu enempi siirtolaisia Canadiana ja asettunut maalle asumaan kuin sitä edellisen puolen vuosisadan ajalla ja siitä huolimatta näiden viidenkymmenen vuoden ajalla elämäntilannukset kaupungin työläisille ovat kohonneet hämmästyttävällä nopeudella. Lisätyä väkiluku maalla ei ole tuottanut minkäänlaista huomattavaa parannusta kaupunkiläisöiläisten asemaan luokkana. Eikä myöskään kaupunkien kasvaminen, ja kaupunkiläisöiläisten lukumäärän lisääntyminen ole tuottanut parannusta maanviljelijöille asemaan luokkana.

Riistajälkioika on tehnyt rikakiusia, mutta tuottajat, maanviljelijät niin hyvin kuin teollisuusyhtiöt saavat ainoastaan niskan elämää. Ja se onkin kaikki mitä he voivat toivoa kapinallisen vallassa olevia. Kilpailu on anarkia. Suuret kapitalistit hävittävä kilpailuun viisessä muodossa muodostamalla liitoja ja trusteja, mutta sitä tehdeksiä he syöksivät useita niin sanottuja keski-luokkalisia palkkatiöiläisten riivoin. Yhdysvalloissa nykyään arvioidaan olevan noin 10,000,000 työläistä työttömiä — joka osasto, ettei kapitalismin kehitys ole ainoa kovinkaan sinuasta tuottava työläisille.

Unkari vallankumouksen partaalla.

Askeisiin Unkarin tapalutmiin oli kiintynyt koko maailman huomio. — Taistelu vallankumouksen oikeutettumutta vastaan, taistelu kourallista taantuneen yllystyksen myllyyn herustuvasta vastaan saattoi yhtymättömyydestä miltei kokonaan vallankumouksellisuuden luonteeltaan. Tällä hetkellä työläiset ja heihin lukeutuvat väestön kerrokset ovat lojonneet unkarilaisesta taisteluunpöydästä. Mutta liike jatkuu sitenkin joskin toisella tavalla. Se ei ole kokonaan näytännöllä hävinnyt, vaan on sillä hetkellä vielä uudelleen puhjeta ja silloin väkisin valtavampaa.

Canada ja siirtolaisus.

hemmis kooperatiivista tasavaltaa, niin on vähin hyötyä koettava puskäytty siirtolaisuutta. Jokapaikassa niin kauan kun hallitusta kapitalistit kontrolloivat, on olemassa hyvin vähän mahdollisuutta, että kaupungin työläisten ja maanviljelijäin vastalauseita siirtolaisten maahanmuuttoa vastaan olisi minkäänlaista vaikutusta.

Mahdollisesti se on siksi kun he huomavat sen mittittömyyden, ettei kumpikaan luokkaa tee vakavampaa protestia siirtolaisuutta vastaan, tai se on siksi kun kumpikaan luokkaa ei ymmärrä asemaansa yhteiskunta taloudessa.

Useat kaupunkiläisöiläiset ovat lausuneita ajattelun, että on hyvä asia tuoda siirtolaisia maahan ja lähettää he maalaiskuntiin, koska he kuittelevat, että kuta enempi kansaa on maalla, sitä suurempi on maanviljelysmaiden tuotanto ja että kiihkeimpiä kilpailu maanviljelijäin keskuudessa alentaa ruokatuovain hinnan.

Toiselta puolelta useat maanviljelijät tykäsivät nähdä siirtolaisten kaupunkienkiihmiä, koska he ajattelevat, että suuremmat markkinat tarjoavat suuremmat markkinat heidän tilaisuuksien pienten asumaan.

Mutta lisäksi kilpailu maanviljelijäin keskuudessa ei välttämättä hyödytä kaupunkiläisöiläisiä. Viimeisten viidenkymmenen vuoden ajalla on tuotu enempi siirtolaisia Canadiana ja asettunut maalle asumaan kuin sitä edellisen puolen vuosisadan ajalla ja siitä huolimatta näiden viidenkymmenen vuoden ajalla elämäntilannukset kaupungin työläisille ovat kohonneet hämmästyttävällä nopeudella. Lisätyä väkiluku maalla ei ole tuottanut minkäänlaista huomattavaa parannusta kaupunkiläisöiläisten asemaan luokkana. Eikä myöskään kaupunkien kasvaminen, ja kaupunkiläisöiläisten lukumäärän lisääntyminen ole tuottanut parannusta maanviljelijöille asemaan luokkana.

Riistajälkioika on tehnyt rikakiusia, mutta tuottajat, maanviljelijät niin hyvin kuin teollisuusyhtiöt saavat ainoastaan niskan elämää. Ja se onkin kaikki mitä he voivat toivoa kapinallisen vallassa olevia. Kilpailu on anarkia. Suuret kapitalistit hävittävä kilpailuun viisessä muodossa muodostamalla liitoja ja trusteja, mutta sitä tehdeksiä he syöksivät useita niin sanottuja keski-luokkalisia palkkatiöiläisten riivoin. Yhdysvalloissa nykyään arvioidaan olevan noin 10,000,000 työläistä työttömiä — joka osasto, ettei kapitalismin kehitys ole ainoa kovinkaan sinuasta tuottava työläisille.

Unkari vallankumouksen partaalla.

Askeisiin Unkarin tapalutmiin oli kiintynyt koko maailman huomio. — Taistelu vallankumouksen oikeutettumutta vastaan, taistelu kourallista taantuneen yllystyksen myllyyn herustuvasta vastaan saattoi yhtymättömyydestä miltei kokonaan vallankumouksellisuuden luonteeltaan. Tällä hetkellä työläiset ja heihin lukeutuvat väestön kerrokset ovat lojonneet unkarilaisesta taisteluunpöydästä. Mutta liike jatkuu sitenkin joskin toisella tavalla. Se ei ole kokonaan näytännöllä hävinnyt, vaan on sillä hetkellä vielä uudelleen puhjeta ja silloin väkisin valtavampaa.

Vaikkei muut puskiskakaan, niin Puske Sinä

\$1,000.00

jaamme palkintoa "Väkälä" suuremmissa levittämiskilpailussa. Luonnollisesti voit sinä ottaa vastaan tilauksia yhtä hyvin kuin joku toinenkin. Pane toimeksi! Ilmotaudu heti kilpailuun ja me lähettämme sinulle kilpailuohjeet. Kilpailu alkaa 1 p. syysk. 1912. Palkintoja on kaikkiaan 25.

Ensimmäinen palkinto \$250.00!

2 palkinto	\$150.00	10 palkinto	35.00	18 palkinto	10.00
3 "	100.00	11 "	25.00	19 "	5.00
4 "	75.00	12 "	20.00	20 "	5.00
5 "	65.00	13 "	15.00	21 "	5.00
6 "	60.00	14 "	10.00	22 "	5.00
7 "	55.00	15 "	10.00	23 "	5.00
8 "	50.00	16 "	10.00	24 "	5.00
9 "	40.00	17 "	10.00	25 "	5.00

Kilpailu kestää syyskuun 1 p:stä 30 p:ään marraskuuta 1912. (Syyskuun ensimmäisen päivän jälkeen ei kilpailuun enää voi päästä.)

Hiljallista.	Otan osaa "Väkälä" suureen levittämiskilpailuun.	HUOM! Vireködä olevan lipunsa ja pistelyä työkä palkkaa sinä sinäsi ja otettavista varsin. Palauta lippe otettavista.
	Nimi.....	
	Täydellinen osoite.....	

Väkälä

Box 516, Port Arthur, Ont., Canada.

tettuja barrikadeja nähtävillä. Siellä ja täällä kuuluu laukauksia. Työläiset vastaavat niihin lujalla kivisaatelilla ja revolverilaukauksilla. Sadottain haavoiteltuja, muutamia myöskin kuolleita. — Oli käymässä yleislakko, joka jo alkoi siirtyä kapinaan pultteihin.

Lakon päättymisen jälkeen, jonka vähäksi aikaa lopettivat Unkarin sosialistit, koko Unkarin vastarintapuolue (s. t. s. myöskin mukana pikkuporvaristo ja osa vapamielisiä), lautoittiin heti yleinen ehdotus uudeksi vaalikillaksi. Ehdotus tuostaa välttämättömäksi salaisen äänestyksen, mutta samalla se riistää yleisyyden vaalikilluudella. Vaaliuokse myönteellään ainoastaan sellaisille, jotka osaavat lukea ja kirjoittaa ja joilla on itsenäinen asunto, vielläpä määrätyn hintainen. Mutta silti, vaikka Unkarin vastarintapuolue on näinkin mallittainen vaatimusten esittänyt, ei Unkaria hallitsevat piirit oloja hyväksy tätä vaatimusta.

Parlamentin vastarintajärjestyksen karkoitettiin, kuten tunnettuja, asellaisella voimalla parlamentin seinien ulkopuolelle. — Tapaus, joka tietenkin oli vain olojen kantamista kansan tyytymättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen pultteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajumman kansankorokkeet alkanvat jo asettua kysymänsäksi ei enää yksittäinen vaalikilluuden uudistamista, vaan yleisen vaalikilluuden uudistamista. Maan asioita ohjaavien kätymärymien on otettava heille sen, että jokaisen suuremman uudistushankkeen

voin nyt siksi tuntea, niin paljon oloispaikasta muuttanut sitte viime näkemän. Hetken tarkasteltua uskalin kunnallisen ojentaa hänelle käteni, samalla epäoivien: no, kunikas sinun on Paavo! Mitä kuulut?

Paljonkin kuuluu minulle, oli haikka vastaus, syvän huokauksen seurauksena. Olen ollut Canadian Northern linjalla, jatkoi tultavasti värisien äänen, tuskan ilme leikkien hänen ennen niin kirjallista ja elämäntilaisuillaan, mutta nyt kauheiden kärsimysten kuituttamalla kasvoinalla.

— Olet luokkaan tuottanut näiden miä, kunika se tapahtui ja joko kukaan sitte kysyin.

— Olin "cheekkaamassa" reikiä 15 p. viime toukokuuta. Tulihanka oli kolvontota. Kun pistin tulen niin räjähti panos ennen kuin herkesin paikaltaan. Hievehtaa, vaikka lanka oli nousta jalkaan pitkästi. Siinä meni toinen silmäni, toinen vuo silmäni.

— Meniköön silmäsi aivan pilloille! Onko sinulla ollut jatkollista lääkärin siä hoitamassa? kunniaksi kysylin.

— Vai lääkäriä, jospa olisi ollutkin, oli jo tuolla saatanaillista kädutuskamotia olisin päästetty ajoissa ihmisten ilmoille niin silmäsini olisi tullut vielä ainkaan jonkinmoimen laua, siä saattoi siliä niillä vielä pari viikkoa olokkautumisen jälkeen. Vain oli ollut rahaa, ja matka oli seitsenkymmentä mailia lähimmälle rautatieyhteyksille, kyttyä ei annettu, ja sanomatonta tuskaa kärsiessään en uskaltanut lähteä tuolla asunnollalle talpaleelle vaan olin epätoivoin, varmaasti kait sitä silloin silloin upponut.

Ja kuulehan! voitko ajatella

Puoli vuokkia..... 1.20
Kuukausi..... 1.20
Ilmoitushinnat: 25 senttiä palstatumalla, kaukasi- ja vuosilmoituk-
 sista uutisten muodossa 10c, rovi-
 ilmoituksista etusivulla 50 prosen-
 tia korotus.

Nimenmuutosilmoitukset maksaa \$1.00 kerta ja 2 kertaa \$1.50 -
Avioilmoitukset \$1.00 kerta, \$1.50 2 kertaa (etusivulla \$1.50, 2 kertaa \$2.00). - Syntymäilmoitukset \$5c, kerta, 75c 2 kertaa.
 Kuoleman ilmoitukset \$1.00 kerta, \$1.50 2 kertaa.

ASIAKASLEHJÄT JA TILAAILLE
 Asiakseen ja tilaajien on muistettava, että lehti tulee saapumaan lauantai viikon perästä siitä kun laus on kontterinngin saapunut.

Työkansa (The Worker)
 the only Finnish newspaper in Canada, devoted to the interests of working people, and published every day, except on Sunday and statutory holidays, by The Finnish Publishing Company - Limited.
 Port Arthur, Ont.

Editorial and Business Offices
 314 Bay st. P. O. Box 516

Advertising rates: 25 cents for column inch. Considerable reduction on monthly and yearly ad-
 vertisements. News-advertisements 10 cents a line. For advertising rates on front page 50 per cent increase.

Extended the statutory postal privileges on the 9th day of April 1912.

— Jokainen liike, joka on perustettu sortettuja puolustamaan, on aina merkityt uskontoa varten.

Nykyinen voittajajärjestelmä on verhoitu pykhyden puvulla ja hänen, joka korottaa äänensä tai käyttää kynänsä riistämistä vastaan, täytyy ottaa vastaan muutetta jokaisella laulokseella, jota hallitsee ja kontrolloi työstä-
 työn rikkoen vaikutus.

Sisällissodan edellä kirkko elävaltioissa puolusti kahlejuonta silloin perustella, että se on jumalan siunattu, ja vaikka lapsi ryöstettiin afrikalaisen äidin rinnolta ja asetettiin huonokäpälä myyäväksi ihmunkaan tarjovalla ja vaikka orjaisinaan ruoska haavoi ja raateli mustan miehen ihlaa Etelän orjarkasluona, niin siinä huolimatta evankeliumin julistajat, jotka karnasivat kirkkojen saarnastuolista puolustivat sitä helvettillisiä ihmishän kauppa.

Orjuuden poistajat, jotka jyräsivät ihmiskappala vastaan, leimattiin kodin vihollisiksi pappien taholta, jotka eivät olleet mitään mutta kuin isäntälukon liittolaisia, isäntälukon, joka piti orjuudessa neekerit.

Historia toistaa itsensä tässä aikana kun "abolitionistit" ovat kohottaneet äänensä pallokorjuun vastan, heidät on leimattu kodin hävittäjiksi ja uskonnon vihollisiksi.

Uskonnon kiikko, joska miehet, jotka uskoivat että maa on pyhä, tuomittin kuolemaan, ei kykene estämään yhäkin kasvavan miesten ja naisten järjestyksen eiteenpien marseja, jonka voima nyt vapauttaa maailman kansoja.

**ST. JOHNIN SOSIALISTIT ALKANEE PUEHVAAPU-
 TAISTLUN.**

Sosialistit piiväät viite maanantaina ulkoilmakokouksen Market Squarella. Joitakin poliisia, kiertäviä kokousyleisiä ympärillä, mutta eivät millään tavalla tehneet häiriötä. Puhujana esiintyi toveri Eastwood. Saa nyt nähdä kuinka kauas St. Johnin viranomaiset mallittavat oia usuttamatta poliisijoukon kokousten pitäjien kimp-
 puun.

Kuinka sosialidemokratia
 äänliikku on läiskinyt vuodesta 1902 saakka seuraavasti:
 V. 1902 12 vaalipiirissä 8,751 sos.-dem. äänestäjää.
 V. 1905 27 vaalip. 26,183 äänestäjää.
 V. 1908 36 vaalip. 54,004 äänestäjää.
 V. 1911 54 vaalip. 172,980 sos.-dem. äänestäjää.

Sosialidemokratian luku toisen kamarinissa on noussut seuraavasti:
 V. 1897—1902 1 (Branting).
 V. 1903—1905 4.
 V. 1906—1908 13—17.
 V. 1909—1911 33—35.
 V. 1912—1914 64.

Sosialidemokratia on valvin puolue maaseudulla kolmessa läänissä, nimeltä Göteborgin läänissä 45 prosentilla, Malmönin läänissä 42,141 pros. ja Tukholman läänissä 36,6 prosentilla. Seitsemäs si muussa läänissä. Seitsemäs si muussa läänissä on sosialedemokratia vahvempi kuin oikeisto. Ainoastaan seitsemässä läänissä siun luetuuta Smålandinlään, on oikeistola enemmistö.

Agitationiin käytti puolue seuraavasti 36,510-62 kruunua. Kirja- ja lentokirjallisuus mõi 38,582 kappaletta tuotettua. Sosialedemokratisten valtuustusten luku nousi 229 ään.

Puolueen jäsenluku on vuoden kuluessa noussut 55,248:sta 334 kunnallisyhdistöissä 57,721:een 427 kunnallisyhdistöissä. 113 uut-
 ta kunnallisyhdistystä on muodostettu ja 21 ei ole antanut tietoja.

TYÖPALKAT JA ELINTARPEIDEN HINNAT ENGLAND.
 NISSA 1900—1911.

Englannin Board of Trade (kauppakollegium) on äskettäin laskenut julkisuuteen tutkimuksen nimellisten ja todellisten työpalkkojen suurudesta. Nimellisiä työpalkkoja tarkoitetaan, kuten tunnettuja, palkan suuruutta laskuttuna rahassa, kun taas todellista työpalkkaa määriteltäessä otetaan huomioon myöskin elintarpeiden hintojen suuruus, josta siten saataisiin selvälle, vastaako palkannousu hintojen nousu. Kukaan ei voi väittää, etteivätkö nimelliset työpalkat olisi yleensä nousseet, mutta tämä on ollut luonnollinen seurauksena kasvaneesta tuotannosta ja yksityisten arvon kasvamisesta. Mutta samalla on ollut elintarpeiden hinnat nousseet vielä suuremmassa määrässä, josta siten todelliset palkat ovat pikemmin laskuneet.

Yhteiskunnallisessa merkityksessä onkin juuri tärkeintä saada selville, ovatko todelliset työpalkat nousseet, vai onko elintarpeiden hintojen kallistuminen ollut niin suuri, että työläiset, huolimatta nauttimaan korkeammasta nimellisestä palkasta ovat köyhtyneet, s. t. s. saavat nyt rahollaan vähemmän hyödykkeitä kuin ennen.

Tätä seikkaa koskevat tutkimukset ovat — niinkuin kaikki taloudellistilastolliset tutkimukset valkeat suorittaa. Luotettavasti ovat ne käyneet vasta sitten, kun viralliset tilastolliset toimistot, joiden on tätä työtä varten tarpeeksi varoja ja jotka nauttivat asiantuntemusta arvonaan, ovat saaneet suorittaneen tämän tehtävän.

Board of Trade on kerännyt san-
 gien suuren numeroinen vuosi-
 sita 1900—1911. Tämän työn tulokset näkyvät selvemmin asettamalla työpalkkojen nousua tai laskua osottavall vastakkain elintarpeiden hintoja vastaavien lukujen kanssa. Tilastotuloksista on seki työpalkat että elintarpeiden hinnat v. 1900, jona vuon-

olivat suunnilleen samanlaiset kuin v. 1909, olivat elintarpeiden hinnat nuorinmuutoksen vuoksi 10 pros. niistä tietä, melkoista pientymistä Englannin työläisten todellisissa palkoissa.

Provokatsioniako vai tiedottomuuden raivoa?

Kolme vuotta sitten oli Fort Williamin satamatyöläisillä lakko, jonka ensimmäisiä näytöksiä olivat mellakat poliisien ja lakkoilais-
 ten välillä. Kymmeniä laukauksia vaihdettiin, useampia loukkautui ja vielä useampia tuomittiin melkoisten johdosta linnan kolmessa kuukaudesta sille viiteen ja kuuteen vuoteen soti. Loukkauksia oli useampia vuorokausia piirtä-
 tilassa, kotikarastuksia pidettiin ja rettelöitiin ja räkköitiin mahdolisimman paljon. Ja loppujen lopuksi lakko lopputi muutamia vuorokausia kestätyään sillä kun kompania lähetti leivottomien lakkoilaiden keskuuteen katolilais-
 laisia pappoja lääkärinään helvettistä, joka lakkoilaisia kohtaa jos niskoittelevat herrojaansa vastaan.

Nyt sattui aivan samanlainen mellakka Fort Arthurissa. Satamatyöläiset menivät lakoon, ja ensimmäisen näytöksenä oli verinen mellakka poliisien ja lakkoilaiden välillä.

Fort Arthurin lakossa ja kolme vuotta sitten olleissa Fort Williamin lakossa on se huomattava ero, että Fort Williamin lakkoilaiset eivät kokonaan järjestyttömästi eikä heidän lakkoonsa ollut edeltäpää juuri nimeksiäkään suun niteltu, mutta Fort Arthurin lakkoilaiset ovat onnin miehiä ja heillä on ollut suunnitella ja sovitella pitemmän aikaa. Ja kuitenkin Arthurissaakin lakko alkoi verisellä kahakalla. Tämä panee vakavasti epäilemään provokatsionia. — Tietysti voidaan selittää myöskin niin että "kuuma-veriset italialaiset" eivät voineet hillitä itseänsä kun poliisi ampui ensimmäisen laukauksen. Mutta sehan juuri jääkin kysymykseksi: kuka käski ja mikä pakotti poliisin ampumaan? koska ei ole vielä ainakaan tähän asti käynyt selville, että hänen henkilönsä olisi uhattu, vaan väkivalta tapauksessa poliisi-
 la on oikeus käyttää aseita. Jos taas poliisi olisi uhattu, niin tapauksessa on kyseenalaisista: ketä olivat uhkaajat? Olivatko ne rehelliisiä lakkoilaisia, vaike lakkoilaiden joukossa mahdollisesti olevia Canadian Northern yhtiön kätäreitä? Kaikissa tapauksissa näyttävät järjettömällä, että itseasi-
 aksa pikkulakko, johon ottaa osaa noin pari kolme sataa miestä, tavallisten lakkoilaiden puolelta alet-
 taissin verisellä kahakalla.

Canada ja siirtolaisuus.

Kapitalismin alaisena hallituksia kontroleeraa voimakkaasti kansa kapitalistiluokasta ja poliittista valtaa käytetään avustamaan teollisuustyöläisten ja maanviljelijöiden riiasta. Meidän hallituksenne on hyväksynyt korkeita tulleja suojallakseen tehdaskapitalistia kilpailulta ja kuluttanut miljoonia dollareita tuodakseen maahan siirtolaisia ja kiiohtaa kilpailua kaupunkilaistyöläisten ja farmarien keskuudessa.

Canadian kaltaisessa maassa, joka on kapitalistien kehityksen tiellä, on runsas työntarjonta ja täällä on mitään joka sanoivat, että koska jokainen askee kapitalismin kehityksessä tuopi meitä lä-

hyvä asiaa tuodakseen valloissa maahan ja lähettää he maalaistuloin, koska he kuvittelivat, että kun emmei kansaa on maalla, sitä sen-
 nempi on maanviljelystieteen tuotanto ja että kiihkeimpiä kilpailu maanviljelijäin keskuudessa alentaa ruokatavarain hinnan. Toiselta puolel useat maanviljelijät tykkäsivät nähdä siirtolaisia-
 van kaupunkiehimme, koska he ajattelivat, että suuremmat kaupunkit tarjoavat suuremmat mark-
 kinat heidän tuotteilleen ja joten antaa heille tilaisuuden parantaa asemaansa.

Mutta lisääntyvä kilpailu maanviljelijäin keskuudessa ei välttämättä myöskään kaupunkilaistyöläis-
 töllä. Viimeisten viidentoista vuoden ajalla on tuotu enempi siirtolaisia Canadiana ja asettanut maalle useamman kuin siinä edellisen puolen vuosisadan asti. Jos siitti huolimatta näiden viiden-
 toista vuoden ajalla elämänsuun-
 taannekset kaupungin työläisille ovat kohonneet hämmästyttävällä nopeudella. Lisätyötä väkiluku maalla ei ole tuottanut mitään-
 kukaan huomattavaa parannusta kaupunkilaistyöläisten asemaan huokkana. Eikä myöskään kaupunkiemme kasvaminen, ja kaupunkilaistyöläisten lukumäärin lisääntyminen ole tuottanut min-
 käänlaista huomattavampaa parannusta maanviljelijämme asemaan, huokkana.

Riistäjälukko on tehnyt rikak-
 uutta, mutta tuottajat, maanviljelijät niin hyvin kuin teollisuustyöläisetkin saavat ainoastaan tyytymättömyyden. Jos kaikki mitä he voivat tuottaa kapitalismin val-
 lassa katoaisi kilpailu on anar-
 kista. Suuren kapitalistit hävittä-
 vät kilpailua väkivalloisella muodoilla muodostamalla liittoja ja truiteja, jotka sitä tehdesään he syökse-
 vät useita niin sanottuja keski-
 luokkalaisia palkatyöläisten riis-
 tyihin. Yhdysvalloissa nykyään arvioidaan olevan noin 10,000,000 työläistä työttömittä — joka sot-
 ta, ettei kapitalismin kehitys ole aina kovinkaan siunausta tuottava väkivalloin.

Unkari vallankumouksen partaalla.

Askeisiin Unkarin tapahtumiin oli kiintynyt koko maailman huomio. Unkari valtiokou-
 keuden oikeudettomuutta vastaan, taistelu kourallista taantumuksesta ylimystön her-
 ruusvaltaa vastaan saattoi yhtenäistymäyksiä miltei kokonaan vallankumoukselliskilpailu-
 tuellitun. Tällä hetkellä väestön kerrokset ovat lo-
 ppettaaneet väitöittömät taistelu-
 toimetmiennet. Mutta liike jatkuu sitenkin joskin tiol-
 sellaisessa muodossaan. Se ei ole kokonaan näyttämöillä hä-
 vinynt, vaan voi millä hetkellä hyänsä uudelleen puhjeta ja silloin väkivalta valtavampaa.

Askeisten tapahtumien kul-
 kua Unkarissa hävää muuan silminnäkijä unkarilainen san-
 malehtimies Warga seuraavalla tavalla:

Tapahtumat olivat — sanoo hän — tyypillisiä kavia vallan-
 kumouksesta. Kauppaoppe-
 llaan oletet, liike kaduilla väkivaltoisasti, katujen nurkkauksissa ja majalla masoatavaksi, pitkin katuja riisteli ratsuväkioas-
 toja ja jalkapalatuja. Jalkakä-
 tukäytävät olivat täpösten täp-
 nälä työläisparveja. Kaduilla oli pimeästä, särkövala sammunut sen johdosta, että sähkökesä-
 kin oli lakottilassa. Muutamissa palkoissa oli hätipäka lai-

kin. Pane toimeksi! Ilmottadu heti kilpailu ja me lähätämme sinulle kilpailuohjeet. Kilpailu alkaa 1 p. syysk. 1912. Palkintoja on kaikkiaan 25.

Ensimmäinen palkinto \$250.00!

2 palkinto	\$150.00	10 palkinto	35.00	18 palkinto	10.00
3 "	100.00	11 "	25.00	19 "	5.00
4 "	75.00	12 "	20.00	20 "	5.00
5 "	65.00	13 "	15.00	21 "	5.00
6 "	60.00	14 "	10.00	22 "	5.00
7 "	55.00	15 "	10.00	23 "	5.00
8 "	50.00	16 "	10.00	24 "	5.00
9 "	40.00	17 "	10.00	25 "	5.00

Kilpailu kestää syyskuun 1 p:stä 30 p:ään marraskuuta 1912. (Syyskuun ensimmäisen päivän jälkeen ei kilpailuun enää voi päästä.)

HUOM! Vieraas valkuan lippeen on jätetty tyhjän paikaksi sinun nimisi ja etunimesi varten. Palauta lippe osittelu.

Väkäleuka
 Box 516, Port Arthur, Ont., Canada.

HUOM! HUOM!

Ilmoittamattana.

Otan osaa "Väkäleuan" suureen levittämiskilpailuun.

Nimi.....

Täydellinen osoite.....

tettuja barrikaadeja nähtävänä. Siellä ja täällä kuuluu laukauksia. Työläiset vastaavat ni-
 hin lujalla kivisaateella ja revol-
 verilaukauksilla. Sodottain huuvaillettuja, muutamia myy-
 skin kuolelta. Oli kiiressä yleislakko, joka jo alkoi siirtä-
 kapinan puitteisiin.

Lakon päättymisen jälkeen, jonka vähäksi aikaa lopettivat Unkarin sosialistit, koko Unkarin vastarintapuolue (s. t. s. myöskin mukana pikkupuor-
 rasti ja osa vapamielisiä), lau-
 dittiin heti yleinen ehdotus uudeksi valitaksi. Ehdotus tun-
 nustaa välittömättömäksi sala-
 anneetkseen, mutta samalla se riistää yleisyyden vaalio-
 keudella. Vaalioikeus myynnin-
 ään sinostaan sellaisille, jotka osavat lukea ja kirjoittaa ja joilla on itsensäin asunto, vieläpä määrätyn hintainen.

Mutta silti, vaikka Unkarin vastarintapuolue on näinkin mal-
 tillisen vaatimuksen esittänyt, ei Unkaria hallitsevat piirit ai-
 jo hyväksyt sitä vaatimusta. Parlamentin vastarintaryhmä karkoitettiin, kuten tunnettu, aseellisia voimilla parlamen-
 tin seinien ulkopuolelle, — ta-
 paus, joka tietenkin oli vain oi-
 llynta kamatusta kansan tyyty-
 mättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen puitteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajennat kansankorokkeet alkavat jo asettua kysenalai-
 seksi ei enää yksistään vaalioikeuden uudesta, vaan vielä-
 läpö koko järjestelmän muut-
 tamista. Maan asioita ohjaavi-
 en käyttäytymisen on opetta-
 nut heille sen, että jokainen suuremman uudistusshankkeen tiellä — m. m. yleisen vaalioikeuden — on kokonaisuu-
 destaan nykyinen unkarilainen järjestelmä.

Parlamentin vastarintaryhmä karkoitettiin, kuten tunnettu, aseellisia voimilla parlamen-
 tin seinien ulkopuolelle, — ta-
 paus, joka tietenkin oli vain oi-
 llynta kamatusta kansan tyyty-
 mättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen puitteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajennat kansankorokkeet alkavat jo asettua kysenalai-
 seksi ei enää yksistään vaalioikeuden uudesta, vaan vielä-
 läpö koko järjestelmän muut-
 tamista. Maan asioita ohjaavi-
 en käyttäytymisen on opetta-
 nut heille sen, että jokainen suuremman uudistusshankkeen tiellä — m. m. yleisen vaalioikeuden — on kokonaisuu-
 destaan nykyinen unkarilainen järjestelmä.

Parlamentin vastarintaryhmä karkoitettiin, kuten tunnettu, aseellisia voimilla parlamen-
 tin seinien ulkopuolelle, — ta-
 paus, joka tietenkin oli vain oi-
 llynta kamatusta kansan tyyty-
 mättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen puitteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajennat kansankorokkeet alkavat jo asettua kysenalai-
 seksi ei enää yksistään vaalioikeuden uudesta, vaan vielä-
 läpö koko järjestelmän muut-
 tamista. Maan asioita ohjaavi-
 en käyttäytymisen on opetta-
 nut heille sen, että jokainen suuremman uudistusshankkeen tiellä — m. m. yleisen vaalioikeuden — on kokonaisuu-
 destaan nykyinen unkarilainen järjestelmä.

Parlamentin vastarintaryhmä karkoitettiin, kuten tunnettu, aseellisia voimilla parlamen-
 tin seinien ulkopuolelle, — ta-
 paus, joka tietenkin oli vain oi-
 llynta kamatusta kansan tyyty-
 mättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen puitteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajennat kansankorokkeet alkavat jo asettua kysenalai-
 seksi ei enää yksistään vaalioikeuden uudesta, vaan vielä-
 läpö koko järjestelmän muut-
 tamista. Maan asioita ohjaavi-
 en käyttäytymisen on opetta-
 nut heille sen, että jokainen suuremman uudistusshankkeen tiellä — m. m. yleisen vaalioikeuden — on kokonaisuu-
 destaan nykyinen unkarilainen järjestelmä.

Parlamentin vastarintaryhmä karkoitettiin, kuten tunnettu, aseellisia voimilla parlamen-
 tin seinien ulkopuolelle, — ta-
 paus, joka tietenkin oli vain oi-
 llynta kamatusta kansan tyyty-
 mättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen puitteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajennat kansankorokkeet alkavat jo asettua kysenalai-
 seksi ei enää yksistään vaalioikeuden uudesta, vaan vielä-
 läpö koko järjestelmän muut-
 tamista. Maan asioita ohjaavi-
 en käyttäytymisen on opetta-
 nut heille sen, että jokainen suuremman uudistusshankkeen tiellä — m. m. yleisen vaalioikeuden — on kokonaisuu-
 destaan nykyinen unkarilainen järjestelmä.

Parlamentin vastarintaryhmä karkoitettiin, kuten tunnettu, aseellisia voimilla parlamen-
 tin seinien ulkopuolelle, — ta-
 paus, joka tietenkin oli vain oi-
 llynta kamatusta kansan tyyty-
 mättömyyden tuleen. Taistelu yleisen vaali- ja äänioikeuden puolesta jatkuu. Sen puitteet yhä vaan laajenevat. Tavallisia laajennat kansankorokkeet alkavat jo asettua kysenalai-
 seksi ei enää yksistään vaalioikeuden uudesta, vaan vielä-
 läpö koko järjestelmän muut-
 tamista. Maan asioita ohjaavi-
 en käyttäytymisen on opetta-
 nut heille sen, että jokainen suuremman uudistusshankkeen tiellä — m. m. yleisen vaalioikeuden — on kokonaisuu-
 destaan nykyinen unkarilainen järjestelmä.

Järjestelmän kukkasia.

Keskiajan saatannalliset inkvisi-
 toiditukset eivät viedä ver-
 toja sille miten työssä ra-
 dollaan Canadian kirkossa täällä yllätyksiä "hyvinvoimista" maas-
 sa meidän "kirkkoastis-
 teillä" aikakaudellamme.

Kun ellien illalla pistäytyn ulos kadulle, tuli vastaan eräs hyvä-
 tuttavani, jota muutoin tui-
 kin voimani lähettää sinulle. Kun ellien illalla pistäytyn ulos kadulle, tuli vastaan eräs hyvä-
 tuttavani, jota muutoin tui-
 kin voimani lähettää sinulle.

kuin kukaan vain silloin nylkeä työkseenä takaisin nekin muutamat nikkelit mitä heille suodaan joks "armosa" luovuttaa, taas palkan nimellä. — No niin, tullaan ei voinut olla kummin-kään kääntymättä tuonkin huone-lakarin puoleen, vaikkakin jo e-deltäpäin tiesin heidän ammatin-sa ja lääkärinatsun. — Se kum-minikin olisi minua pitänyt voida-lla tekemättä. Heti ensimmäisen lääkityksen jälkeen tuli silmäni pahemmaksi kuin se oli koskaan ollut. Tuska oli aivan esi-tähtänyt, pelkasin jo petteä-vän järkeä: mikä oli kokonaan ka-malasta. Meistä työllisistä riippui vain se kuinka pimeä me kaikin tajuamme sen rakentamisen välikäytävyy-den, ja siis meille itsellemme joh-tuvan hyödyn. Sen valistuttua kottaita vasta meidän oikeuksem-me päivä. Silloin ei meitä riiste-tä eikä ryestetä. Kapitalistien ristoajorivestelmän raastuttamat, sydämettömät voitonhimon sokai-seen arjovädit eivät silloin sil-lin, jonne meninkin ja maksin siellä pari viikkoa. Vaan koku-tuella ajella muisti tuon "spe-cialisti" ainoastan kolmekertaa käydä luona, antamatta silloin-kaan samalleni mitään hoitoa. Minkälaisista apua en nähty si-llekin saavani, joten aloin väi-tä päästä siitä pois, vaan ulos-laskun ei oltu ollenkaan taipu-vaisia. Hoiatjat sanoivat odotta-vansa lääkärin määräystä. Käs-kien lähti vaatimaan siitä käymä-lä, luonaan viipymättä, mutta häntä-kään ei kuulunut. Vihdoinkin kä-sin itseni hankkimaan kumol-huonin tulkin, kun itse pärjään joi-luun heikosti englannin kielestä. Hän siite toi erään maassa syn-tyneen naisen, joka pyynnöstäni vastasi tuon tohtorin tulemaan huok-seni heti, ja pian se siite sinne jou-tuihin.

Ensin kielti hän vieläkin laske-maan minua pois, vaan kun mi-nikyn pyysin jyrkästi vaatimuk-sessani, koska olin tullut selvästi huomamaani, että sielläkin minua tahdottiin pitää vaan nyljettävänä mahdollisimman kauan, niin vi-hdoinkin, ensin tulkittain udel-taan, voiko sinäni puhua minä-vertaan englanninkielistä ja saatu-an siinä vastauksen, että hänen ei tarvitse siitä perustaa, suostui hän antamaan määräyksen lakko-oon. — Ajoin nyt mennä vielä Yhdysvaltain puolelle, koetteeksi josko Amerikan maanterealla löy-ty ollenkaan lääkärin josta työ-läimen voipi saada mitään apua.

Edellä olevan yhden, täällä Canadian korvissa kapitalismin uh-riksi joutuneen kansalaisemme ko-rotun kertomus mitään pöyristyttä-vistä julkumuksista, millä voitonhi-mon sokaisevat, kapitalismin ko-ronaan tuomottomiksi raastamatt, kahdenkymmenen vuosisaa-dan arjovädit kohtelevat "vapai-ta" paljokorjaajan.

Suomalaisia jos ei vieläkin kau-histuttavampia kertomuksia saapi täällä kuulla jokapäivä vastaan-toteilusta sadolta ja tuhansilta työ-läisiltä, jotka viime vuosien kul-kuksessa ovat saaneet maistaa ka-pitalismin suloutta rautateissa, se-läsi mitkä satumaisia Canadian e-räimähin kätkettyneitä luonnon rikkuuksia; ripeissäni mitä irti kalliosta, rakentamassa rautatei-tä niiden lähteille tai muuten val-mistamassa välineitä joidenka a-vulla muutamilla harvoilla on sit-te tilaisuuksia koota nuo rikkaudet omiin aittoihinsa. Nuo kertomuk-set ovat todella niin järkyttäviä, että kuka kipinäkin on rinnassa ihmittunutta, sen sydän itkee verta niistä kuulemasta. Koko-naan ihmisiytyä vailla on työläi-sen kohtelu Canadassa eikä aino-astan Canadassa vaan kaikkialla ympäri koko maailman. Koko työväen huokua huokaa raskas-massa ahdistuksessa, mikä se on maailman historian aikana, se on

ta se oli epävarmaa tulolohde ja saattoi niin helposti mennä ohi, sillä yksi ainoa panos ratkaisi, ty-läisliko vuoden lihapästä tulle. Senvuoksi ei pappilassa elokuun yhdyttäistä päivää odotettu ai-vaan ilman levottomuutta.

Jo heinäkuussa otettiin kellot pois lehmiltä, jotka kävivät met-säissä ja elokuun ensimmäisen päi-vän jälkeen ei pika saanut huutaa elukoita. Ja sitten järjesti pasto-ri valmiiksi suolaakaan, hakkasi haapoja ja pystytti tienrysteek-sen. Heinäk. 31 p. otettiin viimeis-läpänä antoi hän saarnatolista tie-työn varoitusneuhasta vastaan hänen metsäisillä, ja siten piti hän poliisilaita maaseika-muutijien ja mustikapoliisin suhteen.

Mutta "taistelu hirvestä" ei ol-tu niin vähällä voitettu. Vaikka-kin hänellä oli ollut hirvillämme metsäissä koko kesän ja vaikka hän oli nähnyt niiden vasikoiden kuljeskelevan siellä hänen omien elukkainsa kanssa, niin että oli tottunut pitämään niistä omi-an kuin ne jo olisivat olleet hän-teen navetassaan tai hänen padas-saan, saattoi aivan hyvin tapahtu-ta että kun se suuri päivä tulisi, niin muutamet toimeijat saarnoi-laiset hyvin yksinkertaisesti ajai-sivat ne omalle alueelleen tai me-reen ja sitten olisivat ne joka mie-hen omia.

Edellisenä vuonna oli pastoreilla ollut onnenkulkua. Hirvet olivat tulleet ja olot hyvin rokoiksi, sil-lä kaikki oli ollut ankara. Ne olivat menneet aivan kukaanin ja näykki-met kevätsästä, mutta se ei vain lahduhantat vanhuksen metsästä jäädänyt:

— Jos te syötte minun leipääni, niin minä syön teidän lihaanne—sanoi hän kätymen vaimonsa, jo-ka pabotteli jumalviljan hukkaa. Elokuun yhdestoista päivä tuli ja pastori viikhi poutaisen päivän lataamalla luodikon englanti-lai-lla ruudilla panemalla luodin si-sä.

Eukko otti kottiväiteksen esitti-mään alle ja ämpäriin kätteen ja niin mentiin metsään. Oli tullut tavaksi että rouva ja pastori töl-levä veräjällä ja sitten kiersivät he elukat, joiden kävetti oli tuttu kuin jänneksen ja kun rouva ei sa-lykynissä, huusi hän ka-ho, hu-ho-ho ja ovy-pp-pp-pp-pp!

Oli ollut sateista monta viikkoa, niin että hirvet olivat pöyryneet ki-vikossa metsästä; mutta nyt eivät ilmat tulleet taunimien ksi jo näyt-ti loistavaan vihertävää tulla koivu-huussa. Pastori meni pihkioinpu-epitaisista, joka oli liomittu ja epitäisista, ja hänen piti juuri tarkas-taa oliko nallihattu kstumut pen-saista tippuneesta vedestä, kun hän kuuli rytinää pensikoista. Pastori korvat väntänyt, väi tak-sepäin kuin tinapapit kun hän var-paillaan koetti tehdä itsensä eke-keksi ja hän näyttä nostamaan itse-ään olkapäitään kottavammalla i-kiäinkün olisi tahtonut lentää ih-piessään pikkumetsään.

Ja siellä hän seisi naama naa-ma vastaan itse hirsiväimän kan-ta. Josko ojei kaulansa haavan haarakkaas koki ja pitkällä ylä-huulellaan kokei suuhunsa vap-sevia lehtiä.

— Pau! — paukatti pssy; — luoti meni läpi selkärangan juuri siitä mistä sen pitkin mennä ja suuri elukka lyhyisti kuin luu-ranko, josta on rauta otettu pois ja niin oli kaikki ohi.

Pastorin tapana oli ampua läpi selkärangan. Uskallettu se oli, mutta kun se sattui, niin se oli var-masti kuurastus, sillä muuhun paikkaan ampumisen oli pelkkää narppiellia, tuumi hän, koska eluk-ka voi juosta penkikulmista lyhy-tä ruumissa.

Metsästäjän mielestä se lienee

Vihdoinkin tulee rouva veitai-neen ja ämpäriin.

— Semmoinen katso! — sanoo pastori teeskennellyllä välipäitä-mättömyydellä.

— Itse uros, luulen! Ja niin suk-kele kun sinä olt!

— Nätkö sinä mitä toisia sitten?

— Jestas, ne tulivat kuin ra-kuunat niityllä, mutta ne men-i-vät kaikki merelle päin, niin että nyt on kaikki kateus pois.

Sitte ottaa rouva veitai- ja äm-päri täytyy punaisimmalla verellä, joka kuuohu kun ainsa pastoriin y-löskäärityn lihoon myöressä höy-ryväkin elukan kaulassa, joka myö-hemmin kuljetetaan kotiin palikka-van avulla ja aiheuttaa joukon kahvipuhkijaita ja pitoja selki-muunnaisien, maksoineen ja kauh-koinen, jotka kestävät viikon päi-vät.

Se oli viime vuonna kun niin kävi.

Myt istuu pastori portaan ovel-la elokuun kymmenenten päivä-nä puhdistaan pysäyään rouvan poimissa herneitä keittiöpuutar-hassa.

Silloin narisee hiekkakäytävä ja paroonin metsäntarjia Isosta Sä-teristiä tulee marssien ja pysähty-läkki toisessa kädessä ja kolmen jalkikoiran ketjut toisessa.

— Hyvää päivää, Eklund, mitä kuuluu? — tervehtää pastori Nor-ström.

— Herra pastori, paroni lähet-tää teesiä ja kysyy, voiko hän-teen kuminkaalinen korkeutensa saada tulla huomenna hirven-ajoon, sillä paronin alueella on nyt suuret matkoilaisia viime yö-tyssä ja prinsesi odottaa höyry-lä-vallaan Dalariessa metsästyksi, jo-hon he ovat hänet kutsuneet.

Pastori raapi päätänsä, mutta rou-va, joka oli kuullut sanan, vastasi: — Et sinä voi kieltää, Erik ja sen vuoksi on paras nyytyä heti!

— Niin, se on kai paras, tuunai pastori ja sillä oli päätänsä päi-tetty.

— Mutta sanokaapas Eklund, enkö minä saa olla mukana myös-kini? Mitä useampi mies, sitä pa-rempi ompi, pani pastori vastaan, niin kauan kuin mahdollista siinä en lihapadastaan.

— Kyllähän se käy päinsä, mut-ta sen minä sanon pastoreille, että minä tunnen asiat, että jos minä tullen mukana, niin on jotakapa-kussa paroni, joka asettaa metsä-tytjän ja kun prinsesi ampun, niin ne toiset ajantautit pois eikä siitä ole mitään hyötyä.

— Eipä niin, enkä minä tahdo ol-lä tarhaanampujien joukossa, kun se siite tulee lehti!

— Mutta sanokaapas, Eklund, puittuni rouva puheseen, ei suin-kaan se mene niin, tuomoinen, ettei siitä tule jotain, sillä nähkääs se on meidän syyslohojame kun asia koskee ja jos hän antaa pa-ronin ymmärtää jotain sinnepien, niin tulee siitä kai pien korvaus ehkä.

— Ole vaiti sinä! — kielsi pas-tori.

— Niin, nähkääs, rouva, sen mi-nä tiedän varmaan, ettei pastori tarvitse mitään tehdä ilmaiseksi, sillä onhan se nähty, ettei hieno-väki koskaan otta mitään vastaan antamatta takaisin ja jos en väi-rin muista sai nimimies viime vuonna kulkalekon perineen, joka näyttä tuhannen kruunun arvoisai-ta.

Tuhat kruunua, surisi pastoriin korvissa, kun hän metsäntarjia läh-dettyä ajatuskissaan asteli ka-marissa ja pari pyssyn senilä.

Tuhat kruunua, surisi rouva kor-vissa, kun hän meit keittiöstä her-neitä keittämään. Ja sitten alkoi tuo kultainen uni kasvaa ja muu-ta muotia ja kuvittelti saivat suuret siivet ja nousivat avaruuk-siin, missä roikkui kultaa ja kuu-nia.

Vuosisatamme Merkkillisin Teos

Väkäleuan Kalenteri

Vuodelle 1913

I

ILMESTYVÄ TAMAN VUODEN LOPULLA. SISÄLTÄÄ 100—120 SIIVUA TÄYNNÄ MAILMAA MULLISTAVAA TEKSTIÄ, RU-NOJA JA HIRVEEN PALJON KAPITALISTISTA YHTEIS-KUNTAA KUIN MYÖSKIN KA-PITALISTISTA YHTEISKUN-TAREUSA PÖNKITREVIÄ IDI-OTTEJA NALVIVIA KUVIA.

Viran puolesta

„Väkäleuan“ Toimitus,

Port Arthur, Ont. Box 516.

KONELATOJA

maa katuksen paikan Raivaajasta nyt hetki. Ilmoittautuksia osoitel-la (111)

RAIVAAJA,

Box 468, Fitchburg, Mass.

HALUTAA OSTAA

kokonaan eli osaksi raivattu "farmi" P. A. D. varrella. Ilmoittakaa Työkansan o-soitteella.

VAROKAA KAVALTAJAA.

Täällä Port Arthurista lähti vii-me tiistai-iltaan Hugo Karenius kavalteen voimisteluseuran kassan välttelyä vi seitsemänkymmentä dol-laria ja muilta yksityisiltä yhteen-sä noin \$1,400 dollarin. Olisi hyvä, jos joku voisi hänestä tietoa an-taa. Hänen piti menneen Montrea-liin päin. Hänen tuomerketit ovat: paino noin 155 punaa, ikä noin 27 vuotta, pituus noin 5½ jalkaa, vaaleaverinen ja muuten hyvin treen-nattu painija ja yleisurheilija.

Jos joku hänestä voi tietoa an-taa niin voisi ilmoittaa A. Suuro-selle, Port Arthur, Albert St. 19.

Pyryttäen muitakin puolelehti-ä ottamaan tämän palstallein.

OTAKAA VARAS JA PETUK-TAJA KIINNI!

Toronto, heinäkk. 22 p. 1912

Asuntotoveri sekutyöläinen, Kalle Kuusisto, kotoisin Viipurin läänistä, Jankkiman pitäjältä, Ku-molan kylästä, murtautui minun työssöollessani tämän heinäkk, yh-deksän päivän aamulla pal-kaikkini, vieden lompakota \$52.00 rahaa, poistuen paikkakunnalta te-kona tehtyään tälle tietämättö-mille, jättäen kolmeen rokupaika-kan ruokiansa sekä kortteeri vuokransa maksamatta.

Tuoksi mainittu hampusi on täl-lä paikkakunnalla tehnyt vielä muitakin kepposiaan, esim. hän a-setti käsiharmonikan lotterioin, joi-sa myi lottumeroita noin pari-sen kymmenen dollarin arvosta ja jätti letin arponnasta, josta lah-ta se harmonikan matkassaan. Paitoi yllölevää kuvaa, maininta-koon hänen tunteumkeittäen vie-lä, hän on noin 5 jalkaa 10 tuumaa pitkä, lihanpöulinen, vaaleaveri-nen, tummatukkainen, kahdenkym-

Lääkäreitä.

T. R. K. V. ARMINEN,
328—329 New Jersey Bldg.,
Duluth, Minn.
(Tori Jacobs-vainajan offiisi.)
Ottas vastaan sairaita
kello 9—11, 1—3 ja 7—8.

R. N. PARKHUSE,
Eläinlääkäri.

HEVOISIA JA LEHMIA
HOIDETAAN.
Offiisi:
McEachern Apteekissa,
Port Arthurissa.—Phone 129.
Gillespie Apteekissa,
Port Williamissa. Phone 384.

J. A. DIXON, M. D.
Lääkäri, haavuri ja kättä.
Offiisi: Larch & Durham kulmas-sa. Puhelin 170.
Asunto: Ignatius & Louis kulmas-sa. Puhelin 305.
Vastaanotto aika 9—10 a. p. 2—4
ja 7—8 i. p.
Sudbury, : : : : : Ont.

HUOM!

International Bath House
avoinna joka arkipäivä kello
2—12, yöry- ja kuvalyöry-
kylpyneen ja myös parhaila
vierasvatsioissa — satava
International Bottling Work,
146 Algoma St., Port Arthur.
Phone 823.

Wm. Blomqvist.

Imperial Bank of Canada.

Laitteluttu pääoma ..\$10,000,000
Maksettua pääoma ....\$ 6,000,000
Varallisuus .....\$ 6,000,000
Me maksamme korkoa \$1 00 asia
toista yleispieni.

Rahaa liitetään Ruotsiin ylei-sen kurssin mukaan.
Port Williamin haaraosasto.
M. Cochran,
Liikkeenhoitaja.

ANTAKAA RAHAMME TEHDÄ TYÖTÄ

Tekdä hyväksenne.
Alkää epäilöä alkas rakentaa
uutta "hausaansa" varojen
puuteesta. Keskustelkaa kans-samme

RAKENUSLAINASTA,
joka ette voi oimillanne tehdä sitä.
Me tahdomme antaa Teille etu-
tekoita niin on tarpeellista halvem-malla korolla. Liikkekme on
täysin luotettava. Ei mitään koh-tuuttomia viipymisiä.

Voimme hankkia Teille vakuut-
uksen parhaimmissa paoli, henki-
ja tapaturmavakuutusyhtiöistä.

P. W. STURE,
6 Cumberland St., Port Arthur.

**Amerikan Suomalaisessa
Työväen-Opistossa**

julistetaan täten luento-opettajan
palkka kykenevään puoletoveri-
en heittäväksi. Opettajien töl-
lella kykenevä pitämään luento-
ta luentotessa, valtio- ja yhti-
teikunta-opissa, yleis- ja sosialis-min historiassa, sosialismin teori-
assa ja menetelleytavoissa, koki-
työpiessä y. m. yleisteitaisi; näi-
ten annettain rinnalla on hänen
annettava opetusta suomen kie-
lellä, suomenosaatösi, puhealai-dossa y. m. s. Useita vieraita
kielii taitaville annetaan etusija.
Hakijan on täytynyt kuulla so-
sialistimielisyyden vähintään kak-

Pastorin hirvi.

Kirj. Aug. Strindberg.

Pastori Nortsimillä oli hyvin pienet tulot, osaksi sentähden että hänen laumansa oli köyhiä, osaksi sentähden, että valistus ylläpää-tyksellä alkoi laskettua alas ja tuikaus-
alhalta, lahkolaiset, pyrkii aika-rakaa kilpailuun leipäkirikon kans-sa.

Hänellä oli pari lehmää, muuta-ma tynnyrinalla vehnää ja ruista, metsästä ja kalaja niin paljon kuin hän tahtoi, mutta kun hänellä ei ol-lut kuin yksi pika, sa hän kytäntä itse, kalasta itse ja itse kuljettaa kalat kotiin.

Metsästä si hän ottaa puita ja ponia marjoja kottarpeiksi ja metsästysoikeus oli hänellä myös, mutta kun hänellä ei ollut koira,

P. Katainen.

Smithvillessä, Minn. heinäk. 14
1912.
T. O. JOHTOKUNTA,
K:tta J. Viita sihteeri.

